

ستایش

ای همه هستی ز تو پیدا شده

قالب شعر : مثنوی

برگرفته از کتاب مخزن الاسرار نظامی

معنی واژه ها :

هستی : وجود - آفرینش - جهان

خاک : در این بیت به معنی انسان

از پی : به دنبال

بیم : ترس - خوف

ببخشای : عفو کن - از گناه ما در گذر و ببخش

ببخش : نعمت دادن - چیزی را به کسی دادن

چاره : تدبیر - راه حل

که : چه کسی

قبله : جهتی که به سوی آن نماز می خوانیم

ننوازی : مهربانی نکنی

مونس : همدم - یار

غمخوارگان : رنج دیدگان

بیچارگان : درماندگان - نیازمندان و بیچارگان

- این شعر مناجات نامه است یعنی راز و نیاز کردن انسان با خداوند که آرامش بخش دل ها می باشد
- در این شعر شاعر به عظمت خداوند اشاره می کند و از او می خواهد که نیازش را برطرف کند در حقیقت این شعر بیانگر نیاز شاعر و بی نیازی خداوند است

معنی ابیات و بررسی ابیات

- ای (خدایی) که تمام آفرینش و پدیده ها را بوجود آوردی . وجود خاکی انسان ضعیف با اراده ی تو توانایی و قدرت بدست آورده است
آرایه ادبی : ضعیف و توانا (تضاد)
نکته دستوری : این بیت از سه جمله است
ای (منظور همان ای خدا است و منادا است و یک جمله است)
همه هستی از تو بوجود آمده است
خاک ضعیف از تو توانا شده است
- تمام امید و ترس برای تو است . بنابراین ای خداوند بخشنده نعمت هایت را به ما ببخش و از گناهان ما چشم پوشی کن و ببخش
آرایه ادبی : امید و بیم (تضاد)
ای کریم مناد است و یک جمله است
این همه بیم و امید گروه نهادی است
- مشکل ما را که بدون یار هستیم برطرف کن اگر ما را از درگاهت دور کنی ما به کس دیگری نمی توانیم پناه ببریم
آرایه ادبی (روی آوریم) کنایه از پناه آوریم است
این بیت ۴ جمله دارد
چاره ی ما ساز
که بی یاور هستیم
اگر تو ما را دور کنی
به چه کسی روی بیاوریم

- ما فقط درگاه تو رابه عنوان قبله انتخاب می کنیم اگر تو ما را مورد لطف و مهربانی خودت قرار ندهی هیچ کس دیگری به ما محبت نمی کند
- ای (خدایی) که همدم انسان های رنج کشیده هستی یاریمان کن . ای برطرف کننده مشکلات بیچارگان چاره ای برای مشکلات ما بیندیش
 یار شو (جمله امری)
 ای مونس غمخوارگان (منادا و جمله)
 چاره کن (جمله امری)
 ای چاره بیچارگان (ای خدایی که ..) منادا و جمله

واژه املائی :

- هستی - ضعیف - امید - بیخشای - چاره - قبله - ننوازی - خواهد نواخت - مونس غمخوارگان - بیچارگان

مخالف :

هستی : نیستی ضعیف : ناتوان امید : بیم بیچارگان : توانمندان

هم خانواده :

ضعیف : ضعف - مستضعف

کریم : کرامت - کرم - تکریم

مونس : انیس - انس

تاریخ ادبیات :

نظامی شاعر نامدار ایرانی معروف به نگامی در شهر گنجه از شهرهای امروز آذربایجان به دنیا آمد در جوانی به فراگیری تاریخ و ادب مشغول شد و از آثار او عبارتند است مخزن الاسرار (با موضوع اخلاق و پند) - خسرو و شیرین - لیلی و مجنون - هفت پیکر و اسکندر نامه

تعریف مثنوی :

هر بیت قافیه (کلمات هم آوا آخر مصراع که در چند کلمه مشترک هستند) جداگانه و مستقل دارد که دست کم دو بیت دارد و حداکثر آن معلوم نیست

- بیت اول : پیدا و توانا
- بیت دوم : بیم و کریم
- بیت سوم : یاوریم و آوریم
- بیت چهارم : ساخت و نواخت
- بیت پنجم : غمخوارگان و بیچارگان

عزیزی - تالار تلگرام معلمان پنجم ابتدایی (دکتر صفایی)